

mate IDŹCIE

nr 27
jesień
2018

Agnieszka i Michał

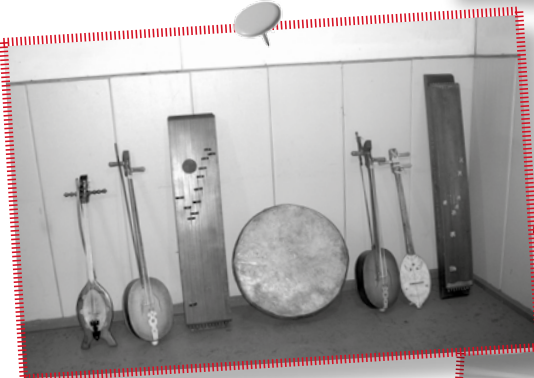
Agnieszka i Michał Domagałowie zdecydowali się podjąć Boże wyzwanie i razem z dwójką małych synów wyjechali „na koniec świata”.

W poprzednim numerze Małego Idźcie mogliście przeczytać, jak Bóg prowadził ich podczas kilkuletniej misji w Chakasji – krainie położonej w Rosji, na Syberii. Podczas pracy nad tłumaczeniem Biblii na język chakaski zmagali się z wieloma lokalnymi „atrakcjami” – skrajnie niskimi temperaturami, domem bez toalety, brakiem drewna na zimę.

W tym numerze prezentujemy kolejny fragment książki napisanej przez Agnieszkę i Michała Domagałów, wzbogaconą o skrót artykułu ich autorstwa „Zmiana perspektywy” z biuletynu Idźcie.

Po lewej:
chakaskie instrumenty
muzyczne (od lewej):
dwa homysy, czathan, bęben.

Po prawej:
krowy na drodze - typowy
widok i postrach kierowców
w Chakasji.

Zdjęcie na okładce: chakaski chłopiec w stroju ludowym (wszystkie zdjęcia w numerze A. M. Domagała)

Syberia z okna misjonarza

część 2

Nieujarzmione roztopy

Siedzieliśmy właśnie przy poobiedniej herbacie. Nagle drzwi się otworzyły w hukiem, wpadł nasz sąsiad i powiedział:

– Rzeka wylewa. Macie 10 minut. Woda już zaczyna występować z brzegów. Pakujcie się i wyjeżdżajcie wyżej!

10 minut?! Wyżej?! Co można zabrać ze sobą do samochodu w 10 minut? Ja spakowałam do torby kilka zmian ubrań, Michał zabrał dokumenty i wykręcił twardy dysk z komputera. Ustawiliśmy kilka sprzętów domowych na stołach i szafach i... pojechaliśmy w tę część wsi, która była położona na wzniesieniu, gdzie zaprzyjaźniona rodzina z kościoła przyjęła i nas, i jeszcze innych potrzebujących „powodzian”.

Woda przybierała błyskawicznie. W 10-15 minut całe domy były zalane ponad wysokość okien. Wiele osób ratowało się ucieczką na dachy, gdzie i tak już zmoczeni lodowatym nurtem, czekali na ratunek i zabranie przez łodzie ratunkowe. Przed nocą udało się ewakuować wszystkich potrzebujących.

Bloki kry sięgające 2-3 metrów wysokości, niesione silnym prądem, miażdżyły napotykane drzewa jak walec. Rzeka pędziła rwącym nurtem jakieś 100 metrów od naszego domu, formując sobie koryto przez pobliski sosnowy las i dzięki

Kra wchodząca w las

temu „omijała” naszą ulicę. Nasz dom stał, wraz z kilkoma innymi, na wyspie otoczonej zewsząd lodowatą wodą.

Poranek przywitał nas optymistycznie. Woda, jak szybko przyszła, tak i szybko poszła, wracając do swego koryta, po usunięciu zatoru przez saperów. Pozostało mnóstwo zniszczeń. I, jak okazało się później, nikt nie zginął w czasie samej powodzi, ale około 40 osób zmarło na skutek powikłań z przeziębień czy chorób płuc.

Różne myśli mieliśmy po tym wydarzeniu. Skąd taka „wyspa”, bo niezwiązana była z podwyższeniem terenu? Jedno wiedzieliśmy na pewno – Boża łaska nas nie opuszczała, Boża ochrona była nad nami.

Boża perspektywa

Czy możemy zobaczyć, jak wyglądało to z Bożej perspektywy? Pewnie nie, pewnie jeszcze nie teraz. Może kiedyś Bóg da nam taką wiedzę. Ale coś jednak mogliśmy zobaczyć...

Otóż pewnego dnia, kilka lat później, mieliśmy szczególne spotkanie. Po jednej z naszych prezentacji, która odbyła się w kościele w Bielsku Podlaskim, podeszła do nas pewna siostra i zapytała:

- Kiedy dokładnie, jakiego dnia mieliście powódź w Abazie w 2004 roku?

Wymieniliśmy datę i okazało się, że tego dnia miało miejsce coś szczególnego. Siostra ta niespodziewanie usłyszała zdanie, że ma się „modlić o dom Domagałów”. Pomyślała, jak trzeba, to trzeba! I tak wsparła nas i nasz dom w modlitwie.

Wierzymy, że dzięki tej modlitwie został zachowany nasz dom, a może i my sami...

„Prawdziwi” tłumacze

Bardzo często ludzie, rozmawiając z nami o tłumaczeniu, tytułują nas „tłumaczami”. Tymczasem „prawdziwi” tłumacze to Chakasowie. Bogactwo języka, naturalnych form gramatycznych i wiedzy kulturowej zawartej w języku sprawia, że żadna

Michał pracuje nad tłumaczeniem

osoba z zewnątrz nie jest w stanie tej bariery szybko przeskoczyć. W chakaskim projekcie współpracowało nad różnymi księgami czworo tłumaczy. Ilja, Galina i Tatiana nad Nowym Testamentem, a Vladik tłumaczył Biblię dla dzieci. Każdy etap pracy testowano na wybranej grupie czytelników dobieranych z różnych środowisk, by tekst nie tylko był w stanie przeczytać student, nauczycielka, ale i pani w sklepie czy mechanik samochodowy. Zaznaczali wszystkie wpadki, błędy, niezrozumienia, niezręczności.

Jeśli pamiętamy, Nowy Testament zawiera razem 27 ksiąg. Jak możecie sobie wyobrazić, prowadzenie samych notatek, który tekst jest na danym etapie, to już mały ból głowy. Michał czuwał nad tym, aby tekst płynnie był przekazywany z rąk do rąk. W 2007 roku zostało zakończone tłumaczenie ostatniej księgi Nowego Testamentu na język chakaski.

Życie Chakasów

Chakasowie mają swoje wyjątkowe cechy i swoje ograniczenia. Surowe warunki klimatyczne, mieszkanie w rozrzuconych z rzadka po ogromnych przestrzeniach jurtach (skórzanych namiotach – przyp. red.) powodowały, że gość w domu to „świętość”. Okazuje się mu wielki szacunek, o niego się dba, daje się najlepsze kąski.

Gościnność jest wysoko uplasowaną cechą w chakaskiej kulturze. Jak większość małych narodów, mają silnie rozwinięte poczucie troski o siebie nawzajem. Pomagają sobie często bezinteresownie. Są ciepłi, przyjacielscy, wrażliwi.

Chakasowie od zawsze byli doskonałymi myśliwymi i świetnie znali tereny leśne. Główne dobro na wymianę towarową stanowiły skóry zwierząt „puchowych”, mięso jeleni, ryby, orzeszki cedrowe, jagody. Już w XIX wieku nie mieli pojęcia, jaką wartość towary te przedstawiały w Europie. Podczas zawieranych transakcji handlowych w zamian dostawali głównie... alkohol.

Alkohol doprowadza do wielu zniszczeń. Przede wszystkim do wyniszczenia relacji rodzinnych. Nowe pokolenia nie mają zdrowego modelu małżeństwa, nie mają właściwego obrazu rodziców, nie ma prawidłowych relacji wśród rodzeństwa. Rozwody, samotne matki, dzieci w domach dziecka – to ogrom zranień i bólu, który tylko narasta wraz z pokoleniami.

W niewoli u duchów

Chakasowie patrzą na świat poprzez szamanistyczne okulary. Szaman posiada zdolność do kontaktowania się z duchami,

Czczepce, czyli chakaskie miejsce karmienia duchów

aby oznajmiać ludziom, co powinni zrobić, by nie wyrządziły im krzywdy. Ponieważ generalnie nie wiadomo, co te duchy lubią, a czego nie (bывают z zasady potężne, kapryśne i wredne), to całe życie, a raczej życie całych pokoleń gromadzi wiedzę na temat ich zwyczajów.

Jest swego rodzaju sztuką poruszanie się w zgadywaniu upodobań duchów i poruszaniu się między nieznanymi przeszkodami z ich strony. To życie pełne strachu przed fałszywym ruchem, decyzją, postępkami.

Jedna z naszych tłumaczek, pracując nad tekstami z Ewangelii, co rusz powtarzała z przejęciem: „To musi jak najszybciej dotrzeć do naszych wsi! Ludzie muszą to czytać. To jest jedyny ratunek dla naszego narodu”. Sercem była oddana pracy nad tłumaczeniem, poświęcając na to swój cały wolny czas, po godzinach zwykłej, zawodowej pracy!

Czy jest szansa dla tego pięknego, ale utrudzonego i ginącego narodu? Wierzmy, że tak, bo „pomoc moja jest od Pana, który uczynił niebo i ziemię” (Psalm 121, 2).

(Fragment książki „Syberia z okna misjonarza”, A.M. Domagała, wydanej przez BSM)

Nowy Testament w języku chakaskim

Chwila na przemyślenia

„Jest jedna, bardzo ważna grupa osób, uczestnicząca w procesie tłumaczenia, choć najmniej widoczna. To ludzie, którzy sercem i modlitwą wspierają dzieło Boże.

Mając wspólny cel, możemy razem wiele osiągnąć. Każdy ma inne dary, inne talenty, inne możliwości.

Regularność, systematyczność, zwyczaj, schemat – to słowa, które często pojawiają się w negatywnym kontekście. A jednak w kontekście modlitwy to powinny być bardzo pozytywne słowa! Bo cóż lepszego niż regularne spotkania z Ojcem, systematyczne czytanie Słowa, zwyczaj codziennej modlitwy?

I może się okazać, że dzięki Twoim słowom i prośbom, Bóg uczyni coś, czego inny człowiek potrzebuje”.

Agnieszka Domagała

Czy jest ktoś, o kogo szczególnie chciałbyś się modlić?

Zapisz imię tej osoby w ramce i pamiętaj o niej codziennie!

Czas na twoją modlitwę

*Panie Boże, dziękuję, że moje modlitwy mogą pomagać innym ludziom!
Amen.*

Szyfr

Korzystając z klucza, rozszyfruj wskazówki apostoła Pawła dotyczące modlitwy.

W MODLITWIE BĄDŹCIE $\frac{\_}{U} \frac{Y}{\tau} \frac{\_}{\rho} \frac{\_}{U} \frac{A}{\lambda} \frac{\_}{I}$

I $\frac{\_}{\gamma} \frac{\_}{\omega} \frac{U}{\iota} \frac{\_}{\xi} \frac{I}{\delta} \frac{Z}{\omega} \frac{I\epsilon}{\kappa} \frac{\_}{\gamma} \frac{\_}{\omega} \frac{Y}{\xi} \frac{IE}{\xi} \frac{IE}{\mu}$

Kol 4,2

$\frac{\_}{\beta} \frac{E}{\omega} \frac{\_}{\pi} \frac{\_}{\rho} \frac{\_}{\omega} \frac{E}{\varsigma} \frac{\_}{\tau} \frac{A}{\xi} \frac{\_}{\kappa} \frac{U}{\xi} \text{ SIĘ MÓDLICIE.}$

1Tes 5,17

Klucz do szyfru

B = β

C = γ

D = δ

J = ι

K = κ

L = λ

M = μ

N = ξ

P = π

R = ρ

S = ς

T = τ

W = υ

Z = ω

Połącz

W poprzednim numerze Małego Idźcie rozpoznawałeś bohaterów biblijnych, których modlitwy zostały wysłuchane inaczej, niż tego pragnęli. Tym razem odgadnij lub odszukaj w Biblii autorów modlitw (w dymkach), na które Bóg odpowiedział tak, jak prosili (w chmurkach).

Pomóż nam, Panie,
Boże nasz, bo na
Tobie się oparliśmy.
2Krn 14,10b

Pan odpuścił
twój grzech, nie
umrzesz.

Obmyj mnie
zupetnie
z winy mojej!
Ps 51,4a

(Jezus) wszedł i ujął
ją za rękę i wstała
dziewczynka.

Córka moja dopiero co
skonana, lecz pójdz, po-
tóż na nią swą rękę,
a ożyje. Mt 9,18

Pobił Pan wtedy
Kusztów.

Twój Bóg, któremu
nieustannie służysz,
niech cię uratuje!
Dn 6,17b

Mój Bóg postat
swojego anioła, by
zamknął paszcze
lwów.

Quiz

Poniższe wyrazy to nazwy tradycyjnych rosyjskich „wynałazków”. Odgadnij, co oznaczają.

1) BAŁAŁAJKA

- a. instrument muzyczny z rodziny gitar
- b. gatunek psa
- c. sałatka z kalarepy i marchewki

2) MATRIOSZKA

- a. prababcia
- b. drewniana lalka kryjąca w sobie swoje miniaturowe kopie
- c. skórzana kurtka

3) USZANKA

- a. futrzana czapka z klapami na uszy
- b. barszcz z pasztecikami
- c. częsta choroba uszu spowodowana mrozem

4) WALONKI

- a. rybki akwariowe
- b. gra w szachy
- c. filcowe nieprzemakalne buty

5) PIELMIENI

- a. kopaczka ogrodowa
- b. pierogi z mięsem
- c. rodzaj fletu

Sprawdź swoje odpowiedzi na str. 15. Wszystkie rzeczywiste znaczenia zostały przedstawione na obrazku na następnej stronie.

Znajdź i zaznacz

Na poniższym rysunku znajdź:

- ▶ 5 przedmiotów z poprzedniego zadania i otocz je kółkiem,
- ▶ 2 przedmioty zaczynające się na tę samą literę, co imię misjonarki z Syberii (żona Michała) i pokoloruj je na czerwono,
- ▶ 3 przedmioty, których nazwa zawiera w sobie literę Ż i pokoloruj je na zielono.

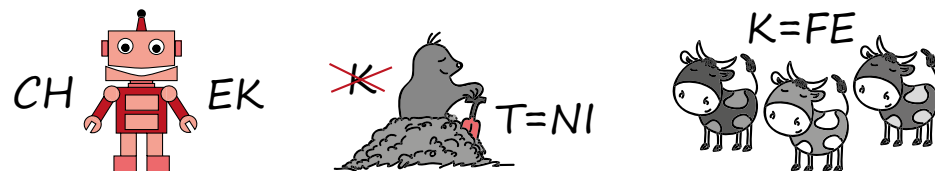
Labirynt

Pomóż reniferowi dotrzeć przez zaśnieżony las do jego przysmaku.
Uważaj na wilki i niedźwiedzie!

REBUS

Rozwiąż poniższy rebus, a dowiesz się, jak się nazywa przedstawiony powyżej przysmak reniferów.

Rozwiązanie: .....

Wykreślanka

Z poniższego diagramu wykreśl nazwy pięć zwierząt (zapisane pionowo!), które możesz spotkać w syberyjskim lesie. Pozostałe litery czytane poziomo utworzą hasło.

W	I	E	J	L	E	J	M
O	R	Ż	E	R	E	A	U
S	E	I	L	O	L	R	N
A	N	M	E	S	O	Z	D
L	I	I	Ń	O	T	Ą	W
A	F	S	P	M	R	B	A
W	E	I	Ł	A	E	E	D
L	R	I	O	K	W	K	E
G	O	J	Ś	K	5,	1	6

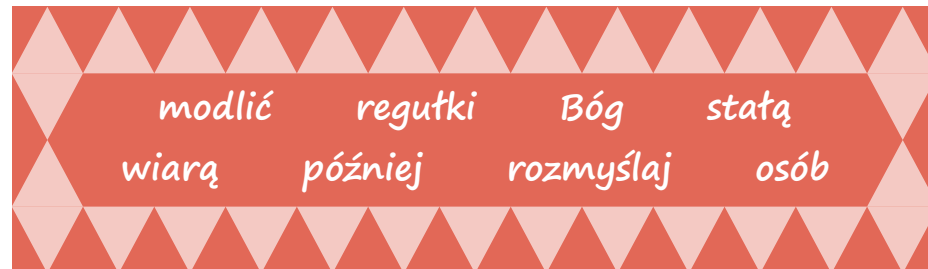
HASŁO: _____

_____

Poradnik gorliwego modliciela

Poniżej znajduje się kilka dobrych i złych porad dotyczących modlitwy. Uzupełnij luki wyrazami z ramki. Następnie oceń, które z nich są dobrymi wskazówkami, a które zgubnymi pokusami.

Otocz linią dobre rady. Przekreśl te, których nie warto stosować.

Wybierz ..... porę.

Zrób listę ....., o które chcesz się modlić.

Jak najczęściej odkładaj modlitwę na .....

Powtarzaj ..... z pamięci, bez zastanowienia.

Módl się z .....

Spotykaj się z innymi, żeby razem się .....

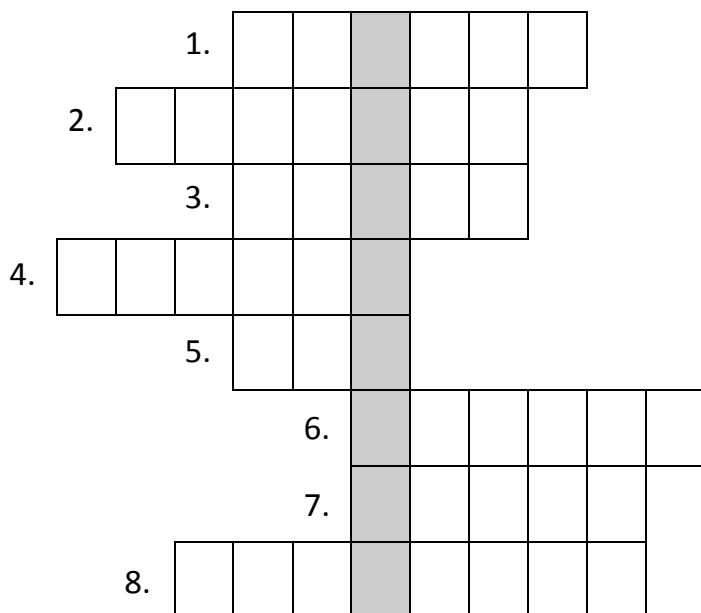
Nie oczekuj, że ..... Ci odpowie!

..... o innych sprawach podczas modlitwy.

.....
Odpowiedzi do quizu: 1a, 2b, 3a, 4c, 5b

Krzyżówka

1. Imię misjonarza – męża Agnieszki.
2. Towar stanowiący główną zapłatę dla myśliwych, przyczyna tragedii wielu chakaskich rodzin.
3. Miasto, w którym doszło do powodzi.
4. Imię tłumacza Biblii dla dzieci.
5. Blok lodowy, w trakcie powodzi w Chakasji osiągnący około 3 m wysokości.
6. Osoba kontaktująca się z duchami.
7. Skórzany namiot popularne w Azji.
8. Nazwisko Agnieszki.

HASŁO: _ _ _ _ _

Opracowanie: Alina Cieślak i Nela Kłapa. Ilustracje i skład komputerowy: Natalia Cieślak.

Druk: Point Press - Adam Wania, ul. Górská 1, 43-440 Golezów.

Copyright © Biblijne Stowarzyszenie Misyjne, ul. Cieszyńska 47, 43-450 Ustroń.